

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

ДО ПИСЬМОВОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ з РОЗДІЛУ 3-4

У ФОРМІ ЕСЕ

з НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ВАЛЕОЛОГІЇ»

Самостійна робота з дисципліни «Інноваційні засоби реабілітації» є важливим елементом навчального процесу, мета якої: набуття навичок самостійної роботи студентів з текстами-першоджерелами.

Очікувані компетенції: формування у студентів вмінь проводити заняття оздоровчої спрямованості; застосовувати різні форми рекреаційно-спортивної діяльності; реалізувати різні програми спортивно-оздоровчих занять з різними верствами населення.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(до написання доповіді-есе)

1. Ознайомтеся з тематикою та списком питань-першоджерел.
2. Оберіть тему та конкретний перелік питань із запропонованих до опрацювання.
3. Опрацюйте обраний перелік питань, представлений у списку літератури, ретельно виокремлюючи при цьому інформацію, яка допоможе Вам письмово розкрити основні проблеми, поставлені у питанні.

Зверніть увагу! Для отримання високого балу за самостійну роботу слід обов'язково опрацювати конкретний перелік питань із запропонованих до розгляду. Використання підручників при написанні есе правомірне лише як допоміжний матеріал. Якщо студент використовує тільки загальну та навчально-методичну літературу – без першоджерел – оцінка за есе не перевищує репродуктивного рівня.

4. Конкретизуйте власну тему есе згідно обраного переліку питань, використовуючи загальну тему до самостійної роботи, запропоновану викладачем.
5. Дайте відповіді на запропоновані до питання у тій послідовності, яка пропонується.

Або складіть самостійно план Вашого есе згідно обраної теми (5-6 пунктів), маркуючи основну проблематику, яку Ви обрали як значущу для аналізу.

6. Здійсніть письмове оформлення тексту есе, користуючись наступними рекомендаціями:

1. Вимоги до змісту: зміст повинен відображати:
  - глибину дослідження обраних праць (праці або фрагмента тексту);
  - аналіз власного розуміння проблем (обраної проблеми);
  - вміння неупереджено зіставляти різні кути зору на досліджувану проблему;
  - критичне визначення власної позиції.
2. Рекомендації щодо структури: самостійна робота повинна мати наступну структуру: план, актуальність обраної теми, зміст (самостійне викладення матеріалу), висновки, список використаної літератури (якщо використано кілька першоджерел).
3. Вимоги до оформлення самостійної роботи:
  - Обсяг есе не більше 2-3 стор. А4 (власне текст роботи).
  - Матеріал слід підготувати у форматі MS Word, розмір сторінки А4 (всі поля – 2 см), міжрядковий інтервал - 1, шрифт Times New Roman, 14 кегль.
  - Абзацний відступ ставити автоматично 1 см.
  - Текст вирівнюється по ширині.
  - В тексті слід використовувати лапки «». Використовуйте їх для цитат, назв творів тощо.
  - Посилання давати за зразком [2, с. 45].

Основні програмні теми і тематика до самостійної роботи (зміст):

Самостійне заняття №1-2

Тема: Науково обґрунтовані нормальні показники функціонування внутрішніх систем організму людини

Теми до написання есе:

1. Нормальні показники функціонування дихальної системи.
2. Нормальні показники функціонування сечостатевої системи.
3. Нормальні показники функціонування ендокринної системи.
4. Нормальні показники функціонування травної системи.

Самостійне заняття №3-4

Тема: Рухова активність і здоров'я

Теми до написання есе:

1. Критерії здоров'я. Механізми впливу рухової активності на організм людини.
2. Оптимізація роботи центральної нервової системи. Удосконалення механізмів регуляції роботи вегетативних систем.
3. Нормалізація обміну речовин. Підвищення адаптаційних і захисних властивостей організму.
4. Удосконалення роботи серцево-судинної і дихальної систем, опорно-рухового апарату. Усунення дефіциту енерговитрат.
5. Основи оздоровчого тренування. Характеристика деяких форм фізичної культури.
6. Лікарський контроль при заняттях фізичною культурою.

Самостійне заняття №5-6

Тема: Поняття про психічне здоров'я

Теми до написання есе:

1. Психоемоційні стреси і здоров'я.

2. Шкідливий вплив стресу на здоров'я людини.
3. Подолання психологічного перевантаження.

Самостійне заняття №7-8

Тема: Соціальні та психофізіологічні причини вживання наркотичних речовин. Шляхи профілактики різних форм девіантної поведінки

Теми до написання есе:

1. Тенденції поширення шкідливих звичок серед дітей і молоді.
2. Вплив тютюнопаління на організм людини.
3. Медико-біологічні та психологічні аспекти алкоголізму, наркоманії.
4. Основні причини та правові аспекти підліткової наркоманії.
5. Вплив наркотиків на фізичне та психічне здоров'я.

Самостійне заняття №9-10

Тема: Індивідуальна оздоровча система як основа повноцінного довголітнього життя

Теми до написання есе:

1. Сутність оздоровчих систем.
2. Природні засоби оздоровлення.
3. Основні принципи та вимоги до індивідуальних оздоровчих систем.
4. Самодіагностика захворювань на ранній стадії.
5. Очищення організму.
6. Раціональна організація трудової діяльності.

Рекомендована література

Основна:

1. Грибан В.Г. Валеологія / В.Г Грибан: навч. посіб. для студ. вузів. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.

2. Гончаренко М.С. Валеологія в схемах: Навч. посібник для вузів / М.С. Гончаренко. – Х.: Бурун книга, 2005. – 208 с.
3. Валеологія : навчальний посібник : у 2 ч. / [В. І. Бобрицька, М. В. Гринькова та ін.]. – Полтава : Скайтек, 2000. – 306 с.
4. Грибан В. Г. Валеологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. Г. Грибан. – К. : [б. в.], 2005. – 251 с.
5. Міхієнко О. І. Валеологія: основи індивідуального здоров'я людини : навч. посібник / О. І. Міхієнко. – Суми : Універс-книга, 2010 – 446 с.
6. Гримблат С. О. Здоровьесберегающие технологии в подготовке специалистов / С. О. Гримблат, В. П. Зайцев, С. И. Крамской. – Харків : «Колегіум», 2005. – 181 с.
7. Валеологія : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти : [у 2 ч.] / [ред. В. І. Бобрицький]. – Полтава : Скайтек, – 2000. – Ч. 1. – 2000. – 146 с. ; Ч.2. – 2000. – 160 с.
8. Валецкая Р. О. Основы валеологии / Р. О. Валецкая. – Луцьк : Волинська книга, 2007. – С. 100–115.
9. Плахтій П. Д. Медико-біологічні основи валеології : [навч. посіб]. / П. Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : ПП «Буйницький О.А.», 2000, – 408 с.
10. Плахтій П. Д. Вікова фізіологія і валеологія. Лабораторний практикум : [навч. посіб]. / П. Д. Плахтій, С. В. Страшко, В. К. Підгірний ; [ред. П. Д. Плахтій]. – Кам'янець-Подільський : ПП «Буйницький О. А.», 2010, – 308 с.
11. Кудін С. Ф. Основи психовалеології : [навчальний посібник] / С. Ф. Кудін. – Чернігів : ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2003 – 200 с.
12. Валецька Р. О. Основи валеології / Р. О. Валецька: Підручник. - Луцьк: Волинська книга, 2007. -- 348 с.

Додаткова:

1. Анікеєв Д. М. Проблеми формування здорового способу життя

студентської молоді / Д. М. Анікеев // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту – 2009. - № 2. - С. 6-9.

2. Бароненко В. А. Культура здоров'я студента / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт. – Екатеринбург, 2003. – 224 с.

3. Булатова П. Формируем валеологическую культуру / П. Булатова // Народное образование. – 1998. – № 3. – С. 170-174.

4. Міхеєнко О. І. Валеологічна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищому педагогічному навчальному закладі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О. І. Міхеєнко. – Одеса, 2004. – 212 с.

5. Максимчук Б. Зміст валеологічного світогляду й підходи до аналізу його результатів : зб. наук. праць з галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини / Б. Максимчук. – Л. : ЛДУФК, 2012. – Вип. 16. - Т. 4. – С. 66-72.

6. СНІД в Україні. Аналітичний огляд. – К. : [б. в.], 2003. – Вип. 1 (3). – 31 с.

7. Тимченко О. І. Генофонд і здоров'я населення: значення шлюбних міграцій / О. І. Тимченко, А. М. Сердюк, Е. М. Омельченко. – К. : Преса України, 2002. – 79 с.

8. Еда на здоровье (новейшие советы диетологов) : по изданию Food cures / [гл. ред. Н. Ярошенко]. – [б. г.]: ЗАО Издательский Дом Ридерз Дайджест, 2010. – 352 с.

9. Зубар Н. М. Основи фізіології та гігієни харчування / Н. М. Зубар. – К. : КНТЕУ, 2008. – 341 с.

10. Ліфарєва Н. В. Психологія особистості : [навчальний посібник] / Н.В. Ліфарєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 240 с.